

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 50 fill. Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Felelős szerkesztő: III. MÓRICZ PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 47. és 49. szám.
--	--	---	--

Az új pártalakulás.

Debreczen, május 9.

Sekat beszélnek és firkálnak a küszöbön álló, új pártalakulásról, a 67-es alapon álló pártok egyesítéséről. *Az új kormánypartot akarják megteremteni ezek*, amely folytathassa a bukott szabadelvűpart munkáját: a magyar nemzet kiélését.

Még a 48 asokra is számítanak azok, akik az új kormánypartot akarják megteremteni — újabb elvtagadás, jogfeladás árán is.

Ezalatt új pártalakulás készül a nemzet elégedetlen rétegeiben is. Az eszme nem új, a törekvés sem. A kétségbeesés már rávitte egyszer a magyar nemzetet, amikor belátta, hogy a Habsburg-ház uralma alatt boldogulni nem tud, mert a magyar nemzet és a Habsburg-ház törekvései ellentétesek és csak folytonos összeütközésre vezetnek, amelyek az ezeréves magyar nemzet folytonos gyengítésére és felesleges vérvesztésekre vezetnek. Tudja és érzi minden gondolkodó, komoly hazafi, hogy a magyar nemzet óriási államalkotó és fentartó képességeit nem képes kifejteni és Európa szívében nem képes hivatását betölteni a Habsburg-család hagyományai miatt, pedig azokban a bomlás csirái és férgel őrölnek, a politikusok finom érzékét pedig a rothadás büze ingerli. Már pedig ahhoz nem kell tudósnak lenni, hogy a rothadás következménye fertőzés és egészséges lények pusztulása.

El kell égetni vagy temetni a rothadó és rothasztó kórananyagot, hogy az egészséges életet meg ne támadhassa. *Az életöszton vezet erre a védekezésre.*

Szabadkán élő dr. Kalmár Antal elvbarátom, az országos nevű állam-bölcsész „Reszpublika” című cikke már nem is az első fecskéje a magyar nemzet ezen életösztone jelentkezésének, hiszen a nagy Kossuth Lajos látnoki lelkét már megihlette a messze jövőben lappangó veszedelem és imádott nemzete ellenségeinek tilalomfa gyanánt állította föl 1849 április 14-i a debreczeni határozatot. Kalmárnak az

új pártalakulásra vonatkozó cikke így szól:

„Azt mondja Tisza, hogy nem hagyhatja ott helyét és nem szökhetik meg a miniszterelnöki székből. A dolgot értjük. Béccsel kompanisák voltak, hogy letörjék a magyar alkotmány végső palladiumát, az országgyűlési szólásszabadságot s így Béccsel szemben örökre lehetetlené tegyék a nemzeti ellenállást. A bicsekajuk azonban beletört, s valóban, ha nem lettek volna kompanisták: Tiszát mint rossz tanácsadót, mint hitvány cselédet, már rég kilökték volna. De a kompanista Bécsnek jó arczot kellett vágni a játékhoz, Tiszára meg haragudni sem lehetett, mert hisz Tisza csak a „részeg kappan” játszotta s a magyar nemzet el lehet készülvén arra, hogy a kompanista Bécs Tiszát addig tartogassa a miniszterelnöki székben, amíg győzi suszszal a dolgot.

Tisza pedig győzi, s cinikus módon egy új fejezetet iktat be a modern parlamentarizmus történetébe, azt t. i. *hogy a kormányelnöki székben miképpen lehet hivatalosan a parlament többségének ellenzékét csinálni.*

Tisza azonban, mint magán képviselő, csinálhat olyan politikát, amilyent akar, lehet mérsékelt vagy radikális ellenzéki, egy követ fújhat Béccsel s joga van meghalni a közös vámterületért, az osztrák hadseregért, a közös közjogi kormányzatért és az öszbirodalomért. Mindezekkel nem törődik a nemzet. De hogy Tisza a magyar miniszterelnöki székben, tehát hivatalosan, az országgyűlési többség ellenére csináljon Bécs javára nagyarányu politikát s úgy viselkedjek, mintna az ország hivatalos vezére volna: ez ellen ünnepelesen utakonunk kell. A magyar alkotmányosságunk ezen hihetetlen semmibe se vétele, a nemzeti akaratsnak ezen abszolút bécsi göggel való ignorálása, az alkotmányosság elveinek ezen tökéletlen, sőt semmi módon való nem érvényesühetése, más viszonyok után való sóvárgásra és megteremtésére készíti a nemzetet. S bár egy viszontagságos év ezred verte is bele a magyar néplelekbe a monarchikus államforma iránt érzett szükségletet: nagy elhatározással meg kell változtatnunk Magyarország államformáját s a köztársaság államforma megteremtésére kell törekednünk.

1867-ben a nemzet nagy áldozatok árán kibékült a dinasztiaival: de ez a kibékülés sem egyenlítette ki a több százados ellentéteket, nem hozott igazi békét, csak fegyverszünetet, s ezt is csak addig, amíg Bécs alkotmányos álarcz alatt abszolút módon uralkodhatott Magyarországon. Ez alatt a béke idő alatt pedig az egységes birodalom eszméje és az abszolutizmus bihetetlen mértékben előnyomult állami életünkben. A szuverén Magyarország a nemzetközi

világ köztudatában az egységes osztrák birodalom tartománya gyanánt szerepel, s a magyar király mint külön nemzetközi jogalany Európában egyáltalában ismeretlen.

És ezen aldatlan állapot ellen hiába küzdünk sajtónkban, könyveinkben, országgyűléseinkben: a magyar országgyűlés eddigi többsége által megsegített bécsi erővel szemben tehetetlenül vergődünk. És vergődünk még most is, amikor már a magyar országgyűlésnek ezen bécsi többsége eltűnt. Az osztrák szivósság ki akarja fárasztani a magyar ellentállást s nem lehet tudni, hogy a mi négyszáz esztendő óta mindig sikerült Bécsnek, t. i. a nemzet kifárasztása, az nem fog-e most is sikerülni?

Bár nagy alkotmányjogi erő is rejlik az adó és ujonczmegtagadási, mint jelenleg egyedüli alkotmányos ellenállási jogunkban, — hitem szerint ezzel czélt is lehet érni — mégis a nemzet soha sem lehet kellőképen vértézve a Habsburgok kifárasztási politikája ellen. Ez ellen csak egy alkotmányos vért van: az ország monarchikus államformájának törvényes uton való megváltoztatása és átterés a köztársasági államformára.

Az eszme nagy koncepcióju. Mert számításba kell venni nemcsak a magyar nemzet monarchikus érzelmeinek átalakítását, de számításba kell venni Magyarország közjogi és történeti, politikai és gazdasági, sőt nemzetközi helyzetet is.

De a monarchikus államformának megfordított czimere fedje inkább a bécsi koporsót: mintsem a nemzet koporsójára borítsák rá Magyarország megfordított czimerét.

Az ötlet (sajnos, hogy csak ötlet még és nem politikai valóság) helyes, hiszen a képviselőházban is volt mindig hirdetője 1849 április 14. határozat óta: az öreg Madarász József, a magyar politikai élet e páratlan elvszilárd tagja. A köztársasági eszmének a nemzet műveltebb rétegeiben pedig számtalan hive van, csak hirdetője nincsen — a büntetőtörvénykönyv miatt, amely azonban az eszmét fel nem tartóztatja hódító utjában.

Mesebeszéd az, hogy Magyarország egyedül fent nem állhat és hogy a Habsburg-család nélkül meg nem élhet. Hiszen 1526-ig fenállott és István, László, Lajos és Mátyás király alatt anyagi gazdagság és politikai súly tekintetében bámulatosan kiemelkedett az európai államok közül! Hat mért tud megélni Svájc, Hollandia, Dánia, Belgium, Portugalia, Románia, Szerbia, Bulgária, Spanyolország, Görögország és Montenegro, holott Magyarországnál

Jó czipők csakis KRAUSZ MÓR czipő üzletében

óter 34., a posta tőszomszédságában Mérték utáni megrendelések elogadtatnak. Saját készítmény, mégis olcsóbb bármely gyárinál.

sokkal jelentéktelenebb államok? Mért akar elszakadni Svédországtól Norvégia, pedig alig három milliónyi a norvég nemzet? Mért boldog akar lenni és a saját nemzeti egyéniségének akar önálló, független, szabad életet biztosítani.

Még alig két esztendő előtt el sem tudták képzelni, hogy tudna megélni Szerbia az Obrenovics-család nélkül és lám most mégis megél nélküle, sőt lehetne akár köztársaság is. A világ nem érzi a felséges Obrenovics-család hiányát.

Fel kell világosítani a magyar nemzetet és véget kell vetni a politikai csalásoknak. Meg kell magyarázni a nemzetnek, hogy Magyarország sorsa nem függ a Habsburg-családtól, hanem az uralkodóház sorsa függ a magyar nemzettől. A politikai hazugságok nagy iskolájában, a képviselőházban pedig helyet kell adni az igazságnak is. Szakitani kell azzal a hóborttal, hogy Ausztria és Habsburg-család nélkül nem élhetünk. *Ellenkezőleg, ők nem élhetnek nélkülünk!* Megdönthetetlen tények bizonyítják ezen igazságot. Németország, Lombardia, Mexikó is megélt szépen a Habsburg-család nélkül, mióta onnan kiverték őket, tehát mi se vagyunk vele sziámi ikrek.

Ha már most erős köztársasági párt volna, az uralkodó habozás nélkül teljesítené a magyar nemzet minden követelését. Még nincs Magyarországon köztársasági párt, *de lesz*, mert a Habsburg-család megcsinálja.

Rostkowitz Arthur.

Országgyűlés.

Budapest, május 9.

Az egész Ház Apponyi Albert beszédének a hatása alatt állt ma. A beszéd fényes, határozott, de igen mérsékelt volt, bár a köztársasági államformát is megemlegette. Lesz is szörnyűködés — Bécsben a lakajok közt, hogy valóságos belső titkos tanácsos szájára veheti büntetlenül a felségsértő szót.

Az ülés elején némi riadalom tamadt. A jegyzőkönyv bitelesítésekor ugyanis megkérdezte az elnök szokás szerint, hogy van-e valakinek megjegyzése?

Ebben a pillanatban az I. emeleti karzatról vekony czérnahangon viszhang támadt: — Van! Nemzeti követelés! — és a természetes gyászruhás asszony kezéből nagy árkuspapírosra írott kérvény szálldogát a terem közepe felé.

Az idősecke hölgyet levitték a báz-nagyi hivatalba, ahol kiderült, hogy Bordács Andrasné, tatárszentmártoni iparos felesége és egyik volt képviselővel volt baja.

Kunszentmárton követe.

Justh Gyula elnökölt.

Bozóky Árpád szót elsőknek a feirathoz. Új ember s épen ezért azt hiszi, hogy minden cíőtte szólót meg kell kritizálnia. De mit csináljon ő Kelemen Samuval, aki pártjabeli elvtárs. Engedelmet kér, de azt még nem kritizálhatja, hanem azonnal a nemzetiségekkel foglalkozik. Elmondta, hogy ezelőtt két évvel a szegedi börtönben ült. Ezt a valóságát derültséggel fogadták. Vele együtt ült ott Nohány György nyomdász, a Tribuna szedője, aki mint szerkesztő szerepel a lapban. Ez a szedő elpanaszolta, hogy az ő a

urakért szenved. Azok irtak izgató cikket, ő elvállalta a szerződést — havi 50 forintot ígérték neki, de csak 2 hónapig küldték.

— Ebben is smuczigok! — kiáltják balról.

Bozóky Árpád ezután bejelenti, hogy neki külön horvát politikája van. Ki is fejti ezt. Be kell olvasztani Magyarországra Horvátországot, mint a kunságot.

— De ezt ne vegye senki a párt programjának, ez az ő egyéni véleménye, úgymond s a népoktatásra tér át.

Majd a 67-es törvények czéját fejtegette s azt mondja, hogy a magyar alkotmány egyik legszebb virága az ujonc és adó megszámlálási jog. Tisza ezt akarja konfiskálni, azért vád alá kell helyezni. A feiratot elfogadja.

Horvát szó a Házban.

Most ritka jelenet következett. Josipovich Géza horvát képviselő állt fel és horvát nyelven kezd beszélni, mire nagy zaj támad balról.

— Horvátul beszél! — kiáltanak.

Batthyány Tivadar gróf: Joga van hozzá!

— Joga van, de nem illik!

Makkay Zsigmond: Beszéljen magyarul mert nem értem! (Derültség.)

Josipovich Géza: (Magyarul.) Azért kezdett horvátul beszélni, hogy feledésbe ne menjen a horvát nyelvű felszólalás hogy valószínű.

Justh Gyula elnök! Tessék folytatni, joga van!

Josipovich Géza magyarul folytatja. Historiailag bizonyítja, hogy a horvát nemzetiségi nyelv nem méltányosság, hanem a 68-ik törvényezikk, tehát jog alapján adtak meg. Magaból a törvényből is ezt bizonyítja, sőt a Ház akkori Naplójából is ezt olvassa ki. Így tehát a törvény alapján állanak s ép oly jóhiszeműleg kell az ő álláspontjokat fogadni, amily jóhiszeműleg ők fogadják a magyar közjogi követeléseket.

Az ellenzék vezérszónoka.

Apponyi Albert gróf (Nagy mozgás a szélső jobbon. Haljuk! Haljuk!) A nemzetiségi álláspontjai nem vitatkozik, hanem visszautasítja. Nem a polgároknak szól ez, akikkel szemben egyenlő jogot hirdetnek, és alkalmaznak, hanem azoknak, akik közjogilag akarnak hamis álláspontot belecsempezni a magyar alkotmányba. Tomasics és Josipovich által felolvasott törvények nem erősítik a horvát vezényleti nyelv mellett álláspontját. Legyen meggyőződve Josipovich, hogy a mi joguk a magyar közjogban gyökeredzik, azt ugyanazzal a skrupulozitással, a legnagyobb méltányossággal adjuk meg. De Tomasics nyilatkozata nem alkalmas a méltányosságra. Azt az álláspontot, mely a német statusquoba belenyugszik, de ha a magyar vezényleti nyelvhez sikerül, hozzája jutunk, akkor rögtön föléled a horvát vezényleti nyelv — nem fogadja el. Ohajtja a testvéregyesülést, de nemcsak a gyümölcs leszedésével, hanem annak érvelésénél is legyenek ott. (Taps a balon).

Daniel Nagy Ferecz felszólalásából világosan kéri a szándékuk. Azt mondván, legalább jobban rejtsék el a szándékukat. A miniszterelnök csak abban találja a hibát, hogy a katonai kérdésben nincs a feiratban állásfoglalás. Ugyan! Hanem tudja azt a miniszterelnök, hogy ha nem volna benne állásfoglalás, már régen megadták volna. (Derültség, taps a balon). A népiszkoláknak nemzeti irányban való feljelentésére fognak hozni legalább annyit, mint a szabadelvűpárt. Nem lesz az ürügy nekik arra, mint Nagy Ferecznek, hogy ezzel a katonai kérdések alól kibújassak. (Taps). A miniszterelnök hosszú diszertációja ellen — a külön vámterület ellen, kifogást tesz. Talán

az agráriusokhoz szól, a koalíció ellen, de hat megkapta Tisza Károlyi Sándortól a várt, de nem remélt választ. Rajolja a külön vámterület esetén bekövetkező kompenzációkat, a felszabadult temérdek kisiparosi tőkét, mely nagy világiókével összeköttetésbe lép és igazat ad Károlyi Sándor grófnak, aki multkor ezeket a kompenzációkat az átmeneti idő hompenzációinak tartja.

Csodálkozva hallotta Danieltől a vádat, hogy ők elmulasztották a kormányzás kötelességét. Hol az a tényező közük, akitől ez függ? Igaz, hogy kötelessége a többségnek a kormányzást elvállalni, de nem meggyőződésük ellen. (Tetszés.) A nemzet megvetésére volnának méltók, ha így vállalnák el a kormányzást. (Taps.) Daniel Ernő azt fejtegette, hogy ők mint kisebbség most az ellenőrző ellenzék szerepét veszik fel. Így beszélnek mások is. De úgy látszik nincsenek tisztában a saját helyzetükkül. A szabadelvűpárt fizikai erőszakkal akart uralkodni, az új házszabálynak karhatalommal való alkalmazására kértek a választóktól felhatalmazást. Ha győztek volna, az ellenzékét innen karhatalomnal vezették volna ki. (Zajos ugy van! a balon). Törvénytelen módon akartak keresztül vinni.

Tisza a választókhöz intézett proklamáltóiban, melyből hiányzik a népoktatás (Zajos taps a balon) egyenesen bevallotta azt, hogy állancsinyt csinált. Az a párt, mely ezt bevallotta, nem jöhet ide ellenőrizni szeretné látni ha III. Napoleonnak nem sikerült volna az álmcsinye, vajjon azt mondta volna-e.

— Jól van, hát legyünk alkotmányos köztársaság. (Zajos eljenzés, tap.)

Jelentő ez, hogy egy párt ezek után alkotmányos szerepét tovább játszhatja. Igaz, hogy tekintélyes szabadelvűpártiak azt vitattak, hogy a válság megoldásában a szabadelvűpártiak aktio részt venni nem szabad. Azok közt a 67-esek közt, akik nov. 18-án itt voltak ezen az oldalon és miközttünk, becsületbeli kérdés áll fenn (Zajos taps a balon.) tehát az is helytelen okoskodás, akik egy 67-es partok menyikus többségére alapják érvelésüket. A magában álló szabadelvűpárt tehát nincs hivatva az ellenzék ellenőrző szerepére. Olyan ellenzék, mely a nemzeti követelményeket sürgeti, egy kormány mögött nagy erő. De olyan ellenzék, mely a kormány háta megett homlokegyenest ellenkező elveket hirdet a nemzeti ügygel — az ilyen ellenzék a nemzet gyengesége. És az olyan párt, mely összes ambícióját abban látja, hogy akadályokat gördítsen a nemzeti ügyek, amely nemzeti ügy vereségének előmozdítója. (Zajos taps a balon.) De a koalíció szétugratására tett kísérletek nem fognak sikerülni, a szabadelvű part tradicionális magatartásával szemben a szövetségelt ellenzék együtt marad.

Akar a szövetségelt pártok programjára. Első az alkotmányos biztosítékok szigorú betartása. Ha keressük azokat a célokat, melyeket a kormány alkotmányellenes fegyverekkel el akart érni, találkoznak az ősznyomorusággal, az idegen befolyásra, alkotmányunk folytonos krízisének előidézőjével megkellett hát mentenünk az alkotmányt s keresni olyan politikát, mely a csonka nemzeti épületet kiépíti. Ezen az uton haladunk. Tudjuk, mikép kell beszélni a koronás királylyal. Nem szabad ultimatumot küldnünk. S mikor ilyen hangon szólunk hozzá, azt mondják: nem mondanunk semmit.

Évszázadok óta, egy átok van rajtuk: a kétértelműség. Ez nyilvánul meg a pragmatika szankcióban, az 1868-iki párhuzamos kieszerési osztrák törvényekben. Ezek a kétértelműségek onnan származtak, hogy a temérdek bajból szabadulni akartak s ha találtak egy Ház megoldást, nem törődtek a két értelműséggel s lehet mondani, hogy minden törvényben előre le volt fektetve a

konfliktus. Az osztrákok a Reichsgedanke elmélete alapján álltak mindig, így tudta a külföld, hába magyarázták ezt a képviselőházban.

Most hecsapva érzik magukat, mert eddig a szabadelpártra azt hitték, hogy a magyar párt, mely a birodalmi egység alapján áll. (Nagy mozgás, ellenmondás a jobbon, tetszés, éljenzés a balon.) Tndom, hogy nincs így, de most arról van szó, hogy ezt a kétértelműséget eloszlassák a valóságban, az egész világ szemeláttára. Amíg a függetlenségi abszolút többség be nem jön, közreműködhetik-e a 67 es alap végrehajtásában és hogy ellenkednek bele majd a készbe? Ezek a kérdések vettettek fel. A függetlenségi párt igenis hozzájárulhat a törekvésekhez kért feltétellel:

1. hogy azok, amelyek a feliratban benne vannak, egyeznek az ő céljával.
2. hogy nem mond le egyetlen törekvéséről sem.

Megengedi, hogy ez a parlamenti alakulás tökéletlenebb formája, mint a kompakt többséggel való kormányzás. A feliratban foglalt dolgok nem végezték a függetlenségi pártra. Az ő álláspontjuk szilárd, a magáé szilárd lett az utolsó időkben az idegen kéz beavatkozása folytán: a personal unio. Ha az a kérdés, hogy a cél felé gyorsabban, talán katasztrófára vezető uton haladjon, vagy lassabban, de biztosabban, hát az utóbbit választja. De a szabadelpárt mai állásfoglalása hátrálás nem haladás. A nemzet lelke oda fejlődött, hogy ez igények kielégítése nélkül lehetetlen a békés munkálkodás. Ha pedig a királyllyal még is el akarjuk hitetni, hogy ez lehetséges, ez kötelesség mulasztás a nemzettel és a királyllyal szemben.

Ezután ezt fejtegeti, hogy Európa aggódik, hogy a mai hatalmi csoportosulás meginog. De ha majd meggyőződik arról, hogy nemzeti életünk kiépítésével ez a féltett hatalmi alakulás azok megerősönik, akkor nem fog aggódni, hanem tapsolni fog nekünk. (Taps.) Nem fognak beanünkelt elnyomni, amiként 400 éven át nem bírlak elnyomni. Jogunk van a nemzeti törekvésekre, mint a többi királyságoknak, melyek vagy nem léteznek már 1000 év óta, vagy még nem léteztek 1000 év előtt. A koronával együtt kell ezt elérnünk. Az igazságra törekszünk, az igazság napjának föl kell derülnie. Ezért nyújtjuk be a feliratot. (Hosszas táz és éljenzés. Az elnök öt perc szünetet ad. Apponyt körülveszik és folytonosan éljensik és tapsolják.)

Szünet után.

Tisza István gróf, mint a szabadelpárt elnöke felel Apponyinak. A házszabály-revizitót minden országban a parlamentáris mus diadalának tekintették, még akkor is, ha formai sértéssel jött is az létre. A szabadelpárt nem fogja Apponyt követni. Vlád Aurél (oláh) ellenjavaslatot nyújt be, amelyet az összes nemzetiségek elfogadnak.

Az ülés vége 2 óra előtt.

Vármegyénk és vidéke.

Számonkérőszék a megyén. Hajdúvármegye számonkérőszéke Domahidy Elemér főispán elnökle mellett folyó hó 11-én ülést tart. Az ülésen a múlt év december elsejétől április 30-áig érkezett ügydarabok elintézésének ellenőrzését fogják eszközölni.

Haláles napszurás. A napok óta uralkodó nagy hőségnek áldozatul esett Biharon Kurucz Károly 17 éves hetes, ki a községi jegyzőnél szolgált, hétfőn hirtelen meghalt. Az orvosi vizsgálat napszurást állapított meg.

Legény az ajtókilincsen. Nagy-létán Ladányi Imre legény az alacsony ajtókilincsrre akasztotta fel magát. Midőn észre vették akasztott helyzetében halott volt. Tetének oka ismeretlen.

Megégett nyomorék leány. Biharfélegyházán vasárnap éjjel az ottani korcsmában tűz ütött ki, melynek következtében három ház és Szecső Juliánna nyomorék cselédleány, ki az égő korcsmából nem tudott menekülni, esett áldozatul. A nyomozás adatai szerint a tűz részeg emberek gondatlanul eldobott szivarjaiból eredt. A szerencsétlen leány teljesen szénné égett.

Mi az újság?

Függetlenségi pártértekezlet. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt május 10-én, szerdán délután hat órakor Kossuth Ferencz elnöklésével saját klubhelyiségében értekezletet tart.

Világháboru fenyeget. A világ újabb komoly esemény előtt áll. Japán és Franciaország között minden órában kitörhet a háboru, ami természetesen maga után vonná Anglia fegyveres beavatkozását is. Így átcsapna a mandzsuriai tűz az öreg Európába, amelyet világháboru fenyeget. A tokiói újságok, köztük a kormány felhivatalosa is, valósággal lázító cikket közölnek Franciaország ellen, a mely már egész nyíltan támogatja az orosz hajóhad hadműveleteit. Titkos utasítás ment is már Togo tengernagyhöz és azt hiszik, hogy ez az utasítás azt tartalmazza, hogy *Togo haladéktalanul kezdje meg a legközelebbi francia kikötő, Saigon bombázását.*

Tetemrehívás. Zágoni Mózes budapesti postafőtisztet kiásták sirjából, de a vizsgálat semmijéle olyan adatot nem eredményezett, mely a gyilkosság mellett feltétlen és közvetlen bizonyítékul szolgálna. A bizoáytékok, illetve a gyanuokok, melyek Zágoniné ellen szólnak, ezek: Zágoniné közvetlen férjének elhalálása után mindent elkövetett, hogy férje holttestének boncolását megakadályozza. A helyszini szemlén megállapították, hogy az első lövés közvetlen közelről érte Zágonit, a másodikat távolabbról irányították feléje. Ez a lövés térdmagasságban furódott a falba az ablaknál, ott, hol a holttest feküdt. Szinte lehetetlen, hogy kit a másik lövést Zágoni irányította önmaga ellen, ez a lövést annyira félreirányíthatta volna. Az ablak, amelynél Zágoni meghalt, be volt zuzva, ami azt a látszatot kelti, mintha Zágoni gyilkosa, vagy gyilkosai elől menekülni akart volna. Bizonyítást nyert, hogy Zágoniné tényleg adott be valamit férjének, azért, hogy az jobban aludjék, amit azért tett, hogy szeretőjét fogadhassa. Az asszony kedvese akkor éjjel is nála volt és ott is felejtette esernyőjét. Az ügyben különben hamarosan fordulat várható, mert nincsen kizárva annak a lehetséges

sem, hogy nem az asszony, vagy nem egyedül az asszony követte el a gyilkosságot, ha ugyan gyilkosság történt, mert ha ezer gyanu szól is a gyilkosság mellett és a körülmények is bizonyítják, ténybeli bizonyíték mindeddig nincsen.

Eötvös Károly Japánba megy.

Magyarország ajándéka Japánban.

Bizottság alakult meg a fővárosban, amely elnökvés Eötvös Karolyt választotta. A bizottság egyetlen célra szervezkedett: hogy ajándékkal hódol Japán császárijának és főhadvezérének, Ojamának. Mutsihitó császárnak diszalbumot adnak, hadvezérének diszkardot. A diszkard — mint az Uj hírek című lap írja — már a bizottság tulajdonában van. Ritka becsü, a foglata remeke a Mátyás korabeli ötvösművészetnek és a felírás, amely vert ezüst beükből tapad a kard tokján, hogy illik a japánok szabadságküzdelméhez. Ez van rá írva: „Pro patria et pro libertate!” A diszkardot ismert magyar főur ajándékozta a bizottságnak.

Magyarország összes vármegyének leírása lesz a diszalbum tartalma. A nemzet kiválóbbjainak sajátkezű aláírásával diszesítve és — ami az ajándékozó mozgalomnak súlyt ad: az, hogy az ajándékokat *tiztagu küldöttség adja majd át a japán császárnak és a főhadvezérének.* Az utazás programját még nem állították össze. Híre jár, hogy Londonból, a japán nagykövetség hajóján indulának és utazásuk hat hétig tartana.

Irodalom.

Gyermek-dalok zongorára.

Pavelko Jolán zeneműveiről.

Az a szomorú közmondás, hogy senki sem lehet próféta saját hazájában — ismét beigazolást nyert Pavelko Jolán, a zenede művész-tanár-nőjének esetén, kit a finyás külföld tárt karokkal fogadott és dicsőséggel halmoz el.

Münchenben a múlt héten az arisztokraták estélyén ismételt hangversenyzett s a jelen volt fejedelmők és hercegasszonyok rokonszenves érdeklődését vívta ki. Szerzeményeiért Francia — és Németország első kiadói versengenek s mióta a világhírű Saharet minden este az ő czigánytá czát lejt, azóta neve ismertté lett a legmesszebb országokban is.

Sőt — és ezt tekintheti legnagyobb diadalának — zongoraműveit a nagy német zeneakadémiák tananyagul vezették be s így az idegen növendékek az idejét mult Bertini és Köhler ctüdjei helyett a magyar művész-nő bájos szerzeményei mellett nekednek fel.

Ezuttal a tizenötödik műve jelent meg hat gyönyörű zeneképet tartalmazván, a növendék lelki világához és zenei képességeihez alkalmazkodva. Ezen műveknek a tanértéken kívül azon előnyük is van, hogy a növendék kedvvel fog azok gyakorlásához és élvezetel talál az előadásban.

Mily hangulatos mozzanatot fest a „Gyermek szobában” című gyönyörű apróság, vagy „A hinta” dallamgazdag hangulatképe!

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a copfos német zeneakadémiák mily aggodalmasan ragaszkodnak a saját honfitársaik szerzeményeihez s ennek dacára teret engedtek az idegen művész-nő szereplésének — csak akkor fogjuk megérteni, hogy mily

Üzletáthelyezés miatt

a legújabb tavaszi újdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és esőernyők, blouzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a készlet tart mesés olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungária mellett.**

Az üzlethelyiség kiadó.

értékes lehet Pavelkónak munkája, mely elhallgattatja a nemzeti elöítéletet és saját dicsőségében egyuttal fényt áraszt a magyar géniusra is.

S.

Színház.

Hosszabb lesz a színi évad. Makó Lajos igazgató az idei színi évadot a polgármester szíves engedelmével május 16-ig meghosszabbítja. A pótműsort már össze is állították.

Színházi hírek. Szerdán kerül először színre Henry Hamilton és Iván Caryl 3 felvonásos operettje „A danczigi hercegné.” operett főbb szerepei a következőképp vannak kiosztva: Hübscher Kata — Felhő Rózi. Aethune vicomte — Kalmár József, Regnicz — Virágháty Lajos. Lefebre — Mezei Andor, Napoleon — Iványi Antal. Papillon — Krémer Jenő. Josephine — Csókáné. Carolin — Rományi Mária, Pauline — Kendy Boriska, Frenie — Krémerné Lili. Csütörtökön Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz” kerül színre.

Egyházak és iskolák.

Ritók Zsigmond öröke. A bihari ev. ref. egyházmegye gondnoki tisztsége betöltésére már folyik a szavazás az egyházmegye gyűlékezeteiben. E tiszteit eddig a nemrég elhunyt Ritók Zsigmond itélő táblai elnök, a magyar ref. egyház emez oszlopos tagja töltötte be. A nagyváradi presbitérium a maga hat szavazatát saját főgondnokára, Bary József törvényszéki elnökre adta.

Tanügyi bizottsági ülés. Az ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága kedden délelőtt 9 órakor gróf Dégenfeld József elnöke alatt ülést tartott, — amelyen a tagok csaknem teljes számmal megjelentek. Az ülés megnyitása után gróf Dégenfeld elnök szép szavakban emlékezett meg a bizottság három elhunyt tagjáról. A megüresedett helyek betöltéséről egyelőre nem gondolkodtak. Dóczy Imre felügyelő előterjesztette az egyházkerületi iskolákról szóló jelentését, amelyet a bizottság tudomásul vett. A tankönyvváltoztatások során dr. Erdős József és Balogh Ferencz th. tanároknak tankönyvét a bizottság elfogadta. A böszörményi és békési gimnásiumoknak a nyilvánossági jogot a jövő évre is megadta. Legnagyobb érdeklődést és vitát a szigeti jogakadémia felállításának jogi tanszék kérdése keltette. Helle Károly dr. előadó az alapító levélhez több módosítást nyújtott be, a melyeket többek hozzászólása után a bizottság el is fogadott. Ezek szdrint a bizottság kimondja, hogy 4800 korona fizetéssel és megfelelő lakáspénzzel a szigeti jogakadémia új tanszékét állít fel olyképpen, hogy a megválasztandó tanár hivatalát 1906. január 1-én fogja elfoglalni. Kimondták, hogy a kandidálás joga az egyházkerületi közgyűlés tiszte lesz, míg a választást az egyházkerület kebeléből kiküldendő 15 tagú bizottság fogja megejteni. Az egyházkerület kimondta továbbá, hogy a fizetésen kívül más terhet a tanszék felállítására folytan nem vállalhat, tehát a korpótlék kérdését is egyszerűen kizárja a tárgyalás anyagából. Ezután a szatmári tanítóképző intézet továbbfejlesztésének ügyét tárgyalták le.

Társas élet.

Nem ér rá?

— Miért nem oldja meg már a király a válságot?
— Mert most a szász királylyal van elfoglalva.
— És azután?
— Azután bizonyára a montenegrói királyt fogadja.
— És a magyar válság?
— Ugyan kérem, ne türelmetlenkedjék. Condolja csak el, mikor kerül a sor a szíami királyra, a délafrikai törzsfőnökökre!

Az egészséges Tisza.

Tiszapárti képviselő: Mit szólsz kegyelmes uram a Molec Dani kilépéséhez?
Tisza István gróf: Hadd hulljon a férgese!
Tiszapárti képviselő: De mit gondolsz kegyelmes uram, nem te maradsz nemsokára egyedül egészséges? Hiszen a többi lassanként mind férges lesz.

Kubik üdvözlése.

Kubik Béla, a t. Ház legszálásabb és legkuruczabb szélsőbali honatyája tegnaptartotta lakodalmát Mezőörményesen. Barátai a Házból a következő verses táviratban üdvözölték:

Nagyerejű Kubik,
Pártunk Herkulése,
Kit sem Bánffy, sem a
Tisza nem töre le,
Bezzeg lenyügözött
Hymen rózsalánca:
Nyakadon van immár
Egy szép asszony járma!
De ha már így történt,
Viseld egészséggel,
Éj soká bo'odogul
A szép feleséggel,
Ha nem pariroztál
Gróf Tisza Pistának:
Add meg most magadat —
A papucskormányoknak!

Jólelkű figyelmeztetés.

Minap Kolozsvárt az „Armány és szerelem” előadásának leghatásosabb jelenetét a karcatról való komikus leszólás egészen tönkretette. Az utolsó felvonásban, mikor Valtér Lujzának átadja a méreg poharat, kiürítse... a karcatról figyelmeztetve, személyesítőjét Jeskó Ariadnet...

— Vigyázzon, méreg van benne.

Képzethető, hogy ez a jóindulatu figyelmeztetés mily derűtséget keltett a nézők között is, a bádög-pobár nagy csörömpöléssel hullott ki a színész kezéből.

UJDONSÁGOK.

— **Két állás betöltése.** A rendőrségnél két fogalmazói állás üresedett meg, amelyeket az e havi közgyűlésen fognak betölteni.

— **Szabadságon.** Körner Gyula lovasrendőr felügyelő 4 heti szabadságra ment.

— **Vendégek a Csokonai ünnepélyen.** A százados Csokonai — ünnepre érkező vendégek elszállásáról jóleleve gondoskodik az Otáh Károly tanácsnok elnökelete alatt működő fogadó bizottság, amely május 5-én délután 5 órakor és 11-én dél-

után 6 órakor fog ülésezni, amikor is jelentkezéseket lezárlják. Eddig vendéfgadásra jelentkeztek: Bernát Elemér itélő táblai elnök, akihez Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter száll, dr. Fejér Ferencz ügyvéd, özvegy Láposy Ferencz, Komlóssy Artuhr ügyvéd, Rudnyánszky Gyula hírlapszerkesztő, Süss Béla ref. theologiai tanár, akihez Szabolcska Mihály költő-pap szolt, Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, aki Szilády Áron nagykörösi igazgatót, dr. Csikos Sándor ügyvéd, aki Álványi Emil költőt, K. Tóth Kálmán ref. lelkész, aki Baksay Sándor ref. püspököt és órát, dr. Kardos Samu ügyvéd, aki Eudródi Sándor költőt, dr. Csűrös Ferencz tanár, aki dr. Rácz Lajos sárospataki tanárt, dr. Ferenczy Gyula, aki Bodor Aladár pápai tanart, Dobeczky Sándor ny. máv. üzlelvezető, aki dr. Hegedüs István budapesti tanart, Vecsey Viktor, aki Révész Kálmánt Kassáról, dr. Peczko Ernő tanár, aki dr. Blanár Bélát Kassáról, a kegyesrendház, a mely dr. Várady Károly székesfejevári tankerület főigazgatót látja vendégül, a kollégium, Virányi Gyula, Lestyán Adorján körjegyző, Szávay Gyula kamarai titkar, S. Szabó József tanár, dr. Horvay Róbert tanár jelentkeztek, hogy szívesen fogadnak szállásra vendégeket.

— **Katonatemetés.** Megirtuk, hogy Katona Imre 39. gya'ogezedrebeli baka szerelmi bánata miatt vasárnap öngyilkos lett. A szerencsétlen fiatal embert kedden délután 3 órakor kísérték el bajtársai és a tisztikar utolsó útján. Szívet rázó jelenség volt az a borzasztó látvány, amint szegény öreg szülője többször el elájult fájdalomában. Busan szólott a katonabanda gyász-dala. A gyászokcsi után ment az érdeklődők nagy sokasága. A szerencsétlen halállal kimult fiatal embert szülői nem Debreczenbe temették el, hanem haza vitték vasuton a székelyhidi temetőbe.

— **Az árvák vagyona.** A város gyámpénztári mérlege ekeszült és 15 napig közszemlére tétetett a számvivő-égaél.

— **Zenedénk szombati hangversenye.** Beérkezett kérdezősködesekre ismételtelen közöljük a zenede szombati hangversenyének műsorát, megjegyezvén, hogy a hangverseny után táncmulatság lesz és a jegyek árai egy korona és má-fél korona; a páholy ára 5 korona lesz. Az előadandó számok között a német opera egyik kiváló művelőjének, Webernek nagy zongora hangversenyét Jablonczay Lenke fogja előadni a fiharmonikusok zenekarának kíséretével. A kisasszonynak ügyes játéka, finom előadása eléggé ismeretes már a közönség előtt; a most egy ily kiváló zenekar közreműködése mellett bizonyára maradandó zenei hatást fog felkelteni. Ép oly vonzó lesz bizonyosan minden idők legnagyobb zeneszerzőjének, Beethovennek F. dur Románca, melyet Veszprémy Andor ugyancsak a zenekar kíséretével tesz majd felejthetlenné a hallgatókra nézve. A műsor számaiból mindenesetre ki kell emelnünk a zenedei vegyes énekkar előadását. A dallamok nagy mesterének, Schubertnek „Harcz előtt” című felséges kompositióját fogjuk majd hallani gondos, jól összevágó előadásban. A zenekar a „Próféta” nagy indulóját s a Csokonai-nyitányt fogja játszani.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és giesshübl külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmaztatnak: **köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajok esetén.** Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérlőségénél Szolyván (Bereg-m.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

— U debreczen egyletének sen elhat tiszviselői üzleti öss tárgyaláso nek, önál fog Debre

— M és tiszvisé délelött 11 kívüli köz rendezése é meg-zavaz

— S A debrec szerencsés éves kefe foglaltos gyalulni, mire ő u kapta a b teljesen a közkörb csétlenség okozta.

— K lánban. i-kolában szerelésére gény sorsu, korona jut osztani.

— I Imre ev. r ref. 3 hón hónapos, Szabó Laj ev. ref. 7 Szabó Zsó r. kath. 5 1 hónapos

— mébe. Ti és vidéki egyéneket, Jelenkezése alatt. A ké van enged selymenten

— I A csillag-u nádfodeles kedden dé oitóság Pu alatt kivon lokalizálni

— gondatlan sziv utcza bérlő Fe kája, aki zsirszódá délelött t be a szü vett be a kívül sul életéhez. megindit

— I debreczen 17-én har házi-ut m

Ha

— **Új bank-fiók Debreczenben.** A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületének igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az országos tisztviselői bank-részvény társasággal üzleti összeköttetésbe lép és ha a tárgyalások kedvező eredménnyre vezetnek, önálló és nyilvános banküzletet fog Debreczenben berendezni.

— **Meghívás.** A debreczeni jogász- és tisztviselőkör május hó 14-én vasárnap délelőtt 11 órákor, saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Könyvtár rendezése és gyarapítására szükséges összeg megzavazása. Az elnökség.

— **Sulyos baleset a kefégyárban.** A debreczeni Falk-féle kefégyárban szerencsétlenül járt Cserép János 44 éves kefégyári munkás. A gépgyáruval foglalkozkodott. Görcsös fát akart meggyalulni, de az kicsuszott a kezéből, mire ő utána kapott. Ekkor a gép elkapta a balkezét és annak három ujját teljesen levágta. Sulyos sérülésével a közkórházba szállították. A szerencsétlenséget a saját vigyázatlansága okozta.

— **Könyvtárak a tanyai iskolákban.** A városi tanács a négy tanyai iskolában felállítandó ifjúsági könyvtár felszerelésére 600 koronát szavazott meg a szejény sorsu, de jó tanulók közt pedig 20—20 korona jutalmat és hasznos könyveket fog kiosztani.

— **Halálozás.** Meghaltak: Katona Imre ev. ref. 22 éves, Szabó József ev. ref. 3 hónapos, Budai József ev. ref. 5 hónapos, Maksa Béla ev. ref. 1 hónapos, Szabó Lajos ev. ref. 35 éves, Erdődi Róza ev. ref. 7 éves, Menyhárt Lászlóné szül. Szabó Zsófia ev. ref. 33 éves, Popán Lajos r. kath. 5 hónapos, Heri József r. kath. 1 hónapos.

— **Selyemtenyészők figyelmébe.** Tisztelettel tudatjuk a debreczeni és vidéki selyemtenyésztes iránt érdeklődő egyéneket, hogy a kikeltés megkezdődött. Jelentkezéseket elfogadunk Boldogkert 12. sz. alatt. A kertészeti egyesület telepéről is megvan engedve a lombszedés. Az országos selyemtenyésztes felügyelőség.

— **Ismét nádf. deles ház égett le.** A csillag-utca 13. sz. a. Nagy Ferenc nádfodeles házának teteje ismeretlen okból kedden délben kigyuladt és leégett. A tűzoltóság Publig Ernő főparancsnok vezetésével kivonult és sikerült a tüzet rövidesen lokalizálni.

— **Zsirszódát evő gyermek.** A gondatlanság áldozata Kegyes István sziv utca 20. sz. a. lakó jómódu bérlő Ferencz nevű másfél éves fiacskája, aki a ruhamosáshoz kikészített zsirszódából evett. Az eset még hétfőn délelőtt történt, de csak kedden vitték be a szülők a kórházba. Bár keveset vett be a méregből, az állapota rendkívül sulyos és kevés remény van az életéhez. A vizsgálatot a rendőrség megindítja.

— **Haroz szerű czéllövészet.** A debreczeni 39. gyalogezred május 15-én és 17-én haroz szerű czéllövészetet tart a hadházi-ut melletti lövő téren.

— **Tartalékos honvédek figyelmébe.** A honvédelmi Minister április hó 30-án kelt 14330—III. számú rendeletével megengedte, hogy a folyó évben fegyvergyakorlatra kötelezett, nem tényleges állományú legénység egy csekély része (gyalog századonként legfeljebb 10 fő) f. évi május hó 25-én a fegyvergyakorlat rovására 35 napra bevonulhasson. Főleg mezőgazdák csepléssel foglalkozó gépészek és egyéb oly egyének vehetik a kivételes kedvezményt igénybe, kik hatóságilag igazolva kimutathatják, hogy ők az őszi fegyvergyakorlathoz való behívás esetén hivatásos foglalkozásukban hátrányos befolyásoltatnak. Felhívotnak tehát azon tartalékos és póttartalékos honvédek, kik ez évben fegyvergyakorlatra kötelezve vannak, hogy amennyiben ezen kedvezményt igénybe óhajtják venni, ebbeli kerényüket honvéd igazolványi könyvük csatolása mellett a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál adják be, mert május hó 25-én fegyvergyakorlat teljesítésére csak azok jelentkezhetnek, kiknek ezredparancsnokságuk az engedélyt arra megadja.

— **Kézimunkás tanfolyam Debreczenben.** A kézi munkára nevelő országos egyesület a vallás és közoktatásügyi minister megbízásából ez év július havában a tanítók részére tanfolyamot rendez. A tanfolyamnak az a célja, hogy a tanítókat bevezette az elemi iskolai kézimunka tanítás gyakorlatába és a gazdasági ismétlő a gazdasági iskolák háziipari technikájába. Ez utóbbi a tanítókat a néptéli munkájának szervezésére képesíti. A tanfolyam előreláthatólag népes lesz.

— **Repülő dunna.** Az ondódi tanya közt érdekes perpervert támasztott a minapi forgószél, amely hatalmas duonát röpítet Somogyi János udvarára a szomszédokból. Haragos viszonyban élven, a szomszéd a csendőrségre szaradt és lopásért jelentette Somogyit, aki pedig a dunnát lepedőbe bezárolta két órányi járásra a városba és mint talált tárgyat bezolgáltat a büntügyi osztálynak. Természetesen a becsületsértés és rágalmazási perek fognak a dolgból. De ne higgye senki, hogy mindezeknek a forgószél az oka. Nem: a török átok, a rossz szomszédosság.

— **Sikkasztással vádolt szabó.** Kaiser Salamon Hatvan-utca 2. sz. alatt kereskedő, november hó elején Fettmann Sándor darabos utcai 35. sz. alatt szabónak 7 öltönyre való szövetet adott át, hogy azt elkészítse, ő azonban azokat elzalogosította, Kaiser Salmon kiváltotta az elzalogosított szövetet és ruhakeléseket is és mert Fettmann Sándor a kárt részben megtérítette, újabb megbízásokkal látta el Kaiser Salamon. Azonban Fettmann Antal ezeket is zálogba tette. Kaiser megtudta ezt és sikkasztásért feljelentette.

— **Lopás a vonaton.** Heller Sándor hatvan utcai iparost a Budapestről jövő személyvonaton ismeretlen zsebtolvaj, aki vele együtt a III. osztályon utazott, kizsebelte. A tettesnek Hajduszoboszlón nyoma veszett. A kára 200 korona.

— **Debreczen legszebb** berendezésű kávéháza ma kétségtelenül a Magyar Király kávéház, hol esténként felváltva elsőrendű cigányzenekarok játszanak. Ma Kiss Béla tart hangversenyt teljes zenekarral. Pontos és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávéos gondoskodik.

x **Utazó kofferek.** láda bőröndök, uti kosarak, kézi táskák, flanel szijjak, iskola táskák, gyermek kocsik gyári raktár olcsóbban mint bárhol, Fisch Testvéreknel, Főter.

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszaru gyógyszerár.

x **Törlesztéses pénzkölcsönöket** jelzálogra, sőt 2 kezes mellett személyhittelre is a 30 pénzintézet közül legolcsóbb helyről gyorsan kieszközöl. Több tartozásokat földbirtokra, bérházra 3 $\frac{1}{2}$ —4%-os kamatu kölcsönre átconvertál Rácz Béla bankirodája Debreczen, Csapó u. 12. sz. a.

Kigyóhölgy a háremben.

Az eladott bécsilány konstantinápolyi kalandja.

Alig tizenhét esztendő, de máris felette mozgalmas multu hölgy tartózkodik Budapesten. Sauer Margitnak hívják, foglalkozásra nézve kigyóhölgy, artista körökben jól ismert neve van s Bécsben lakó szüleinél él. Atyját Sauer Albert artistát három nap előtt tartóztatták le Bécsben és pedig a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetség távirati felszólítására. E nagykövetség ugyanis azzal vádolja Sauer Albertet, hogy artista társulatának nőtagjait, akiket legutóbb Konstantinápolyban volt, prostitucionális pénzkeresetre használta fel. S a megrontott nők közt lett volna állítólag Sauer leánya is. A nagykövetség egyenes felszólítására a bécsi rendőrség letartóztatta Sauer Margitot, aki háromtagu családjával öt nap előtt érkezett meg Konstantinápolyból Bécsbe. A letartóztatás bécsi artistakörökben nagy felzúdulást keltett.

Sauer Margit, a kigyóhölgy s az apja által állítólag eladott leány minap Budapestre érkezett rokonának látogatára. Tudósítónknak most alkalma volt a hölgyvel érdekes beszélgetést folytatni, amelynek folyamán hegyről-töviről elmondta felette kalandos konstantinápolyi élményeit. Sauer Margit egyike a legszebb nőknek. Gyönyörű sudár termete, beszélő pajkos kék szemei, fekete haja nem csoda, ha lánggra lobbantották a próféta gyermekeit. A szép „Grätl” pergő lerchenfeldi dialektusban a következőket adta elő:

Fehm basa szerelme.

Az atyám ellen emelt vád hazug. Ő tisztességes ember s legönfeláldozóbb családapám. Nem kerít ő, hanem apósa Fehm basa konstantinápolyi rendőrmiszternek, a kinek én híes felesége vagyok. Abban a bárbar országban azonban nagy gazság történt velünk.

Mult évi január hó elején mentem ki atyámmal, anyámmal, kis fivéremmel s hattagu artista társulattal Cirque Variete de Para című orfeumban léptünk fel. Nagy sikere volt anyámnak, aki kitünő énekesnő, nemkülönben nekem is, aki táncolt brettlin és dróton egyaránt. Január 20-án este, alig hogy számomat befejeztem, Fehm basa a rendőrmiszter, Törökország egyik első méltóságának viselője, névjegyét küldte anyámnak s arra kérte, hogy küldjön engem az ő, már t. i. a basa páholyába.

Atyám természetesen megtagadta ezt a kívánságát. A basa azóta küldőnczei által folyton zaklatta atyámat, aki végre is beleegyezését adta, hogy azon vacsorán, melyen az egész család részt vesz, megismerkedjen a basával. A Splendid szállodában nagy lakomát rendezett tisztelőnkre Fehm basa, aki Surrey bey nevű titkárával jelent meg s engem szerelmi vallomásaival ostromolt.

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csódtömegét és az üzlethelyiségéből az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és rövidárú melegek a csódtömegben voltak, valamint napernyők, blousok, fehéreneműk a volt Laszló-féle helyiségben, üzletünk közvetlen szomszédágában leitári becsértékben (félár) kerülnek eladásra. Wallerstein Fülöp fia!

Nagy összeg pénzt ígért atyámnak, ha megengedi, hogy a szeretőjévé legyek. Atyám s én természetesen hallani sem akartunk erről. Másnap eljött lakásunkra Surray bey, a titkár, ígért pénzt, ékszereket — értem — de hasztalan. A basa pedig mindjobban boldult utánam. Tizednapra a basa meg kérte annak rendje és módja szerint a kezemet. Hites feleségévé tesz, erre kötelezte magát. Mit volt tenni? Basaminiszter és légtornász? Hogyne adtak volna hozzá?

Rejtélyes esküvő.

Három nap mulva megint közös vacsorára gyűltünk a Splendid szállodába, a hol a basa homlokon csókolott s így szólt: — Tu est ma femme! (Te vagy az én feleségem!)

Ez volt az eljegyzés.

Néhány nap mulva szüleim és én látogatónak mentünk Surray bejhez, a basa titkárához, akinek a felesége osztrák származású. Surreyné oszonnával kínált meg bennünket, ahogy az asztalnál ülünk, hirtelen megjelent néhány török ur társaságában a basa. Minden bevezetés nélkül tudunkra adták, hogy most lesz az esküvő.

A basa karon fogott, bevitt a szomszédos szobába, ahol egy dervis s a tanuk már várakoztak. A dervis kérdésére háromszor kellett kijelentnem, hogy szeretem Fehm basát s nevévé akarok lenni s meg volt az esküvő. Ezután a basa 1000 török fontot s néhány ékszert adott atyámnak s elvitt engem a palotájába.

Hat nap a háremben.

Fehm basának százhusz felesége, illetve háremhölgye van, hites felesége azonban kivülem csak egy. A százhusz nő, a mikor a hárembe léptem, zajos ovációkban részesített. E nők a kezimet, lábamat csókolgatták, rózsavizben megfürdettek, seiyemruhába öltöztettek s úgy vittek be a basához...

Fehm basa öt napig roppant kedves volt hozzám. A hatodik napon azonban tudtomra adta, hogy nagy baj van. A szultán nagyon haragszik, amiért keresztény nő, hozzá komédiás leányt vett feleségül... Alig hogy elment, megjelent nálam Surray bey s tudtomra adta, hogy rögtön el kell hagynom a török fővárost s visszautaznom Bécsbe. Nyomban kocsira kellett ülőm, ki vittek a pályaudvarra, ahol már vártak a szüleim. S visszautaztunk Bécsbe, méz örültünk, hogy egyéb bajunk nem esett. Pfuj!... a törökök utálatos emberek!

Ez az igazság, uram.

TAVIRATOK.

Roszner Ervin kormányelnök lesz.

Budapest, május 9. Beavatott politikai körökben hire jár, hogy az uralkodó a közel napokban felmenti Tisza Istvánt és az új kormány megalakításával báró Roszner Ervin fiumei kormányzót bizza meg, aki hajlandó is a megbízást elfogadni.

Japán Franciaország ellen.

London, május 9. A keleti vizeken levő angol hajóraj parancsnokai az arsenálban titkos értekezletet tartottak, amelyen a Franciaország részéről történt semlegesség megsértése miatt előállott bonyodalom eshetőségeit tárgyalták. A helyzet nagyon komoly.

Hajasi londoni japán nagykövet kijelentette, hogy elérkezett az ideje annak, amikor 1902. évi angol-japán

egyezmény szerint Anglia fegyveresen kénytelen beavatkozni és támogatni Japán ügyét.

Az uralkodó nem jön.

Bécs, május 9. Ma fogadta az uralkodó az egyetemi athetikai klub küldöttségét, amely meghívta a Szemere-féle czéllövő versenyre.

— Szívesen eleget tennék a meghívásnak — felelte az uralkodó — de az idén már aligha mehetek Budapestre.

Miniszterek tanácskozása.

Budapest, május 9. A képviselőház mai ülése előtt Tisza Istvána miniszterelnöki szobába tanácskozásra hívta össze a minisztereket. Kiszivárgott hírek szerint, Tisza kihallgatásának volt eredménye, mert az uralkodó hajlandó őt, aki parlamentáris szempontból ugyis lehetlenné vált állásában, felmenteni, ha alkalmas utódot talál. Tisza meg is nevezte utódját, de Burrián báró közös pénzügyminiszter nem vállalkozott a megbízásra. Rosner Ervin báró azonban vállalkozni fog.

Tisza a helyzetről.

Budapest, május 9. A szabadelvűpárt ma este Hodossy Imre elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Hodossy kijelentette, a 67-es alap most szorult a legerősebb védelemre. Ezért szükséges, hogy a párt kimeneküljön a kellemetlen helyzetből, amelybe jutott. Oly szellem kezd előretörni, hogy a 67-es alapot félteni lehet. Felhívja a párt tagjait, hogy mindazok, akik nem hívei a 67-es alapnak, lépjenek ki a pártból. Felhívja Tisza Istvánt is, hogy állítsa vissza a párt akcióképességét és álljon félre, adjon helyet utódjának, akinek mielőbbi kineveztetéséről gondoskodjék. Tisza István kijelentette ezután, hogy mindenben osztja Hodossy nézetét, de konkrét eredményt utóbbi kétszéri kihallgatásán sem sikerült elérnie. Az ő felmentése szükséges, de legközelebb meg is fog történni. Nem hozhatja nyilvánosságra a különböző terveket, de bizik benne, hogy a fordulat közel van.

Sándor János mandátuma.

Budapest, május 9. A kuria a Marosvásárhelyen megválasztott Sándor János belügyi államtitkár mandátuma ellen beadott kérvényt elutasította. Az újabb kérvényt a 3 szóval kisebbségben maradt 48-as párt 15 nap alatt adja be.

Zágoniné szabadlában.

Budapest, május 9. A vizsgálóbíró Zágoni Mózesné, aki a férjgyilkosságot tagadja, szabadlábra helyezte, mert kiderült, hogy azon levelet, amelyben Zágoni öngyilkosságát bejelenti, tényleg ő írta.

Törvénykezés.

Elítelt párbajozók. Ifju Ozory István és Sárvány Zoltán joghallgatók múlt év december 23-án a helybeli huszáraktanyában párbajt vívtak. A törvényszék 8-8 napi államfogházra ítélte őket. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Shvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. május 9.

Borult időre, eső hírekre ma az ület lanyhább volt. Készáru eleintén 30, később 50 fillérral olcsóbb lett.

1905. októberi buza	16.92.—94
májusi buza	18.34.—36
októberi rozs	13.78.—80
1905. májusi rozs	14.94.—96
októberi zab	11.86.—88
1905. áprilisi zab	13.90.—92
1905. májusi tengeri	14.94.—98
juliusi	14.52.—54
szeptemberi	11.90.—96
1905. augusztusi repce	24.—10

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

8 Irtá: Magyar Gyula.

Óva intette tehát őket, amíg nem késő, hogy hagyjon fel a Maris azzal a legénynyel. Mert az csak a vagyonáért akarná elvenni. Azután pedig, ha nyakára hágott a hozományának, a rossz természetével csak halálra gyötörné a feleségét. Már pedig Maris, amilyen leány, kaphat százat is, szebbet, jobbat Bence Pistánál.

Sokat beszélt még azután a szomszédasszony. Hogy ilyen, hogy olyan kihágó, házsártos, rossz természetű volt az öreg Bence is fiatalabb korában. És a fa sem mutatkozik különbnek.

Mire aztán a „jóakaratu“ szomszédasszony elment, a Demjenné, de a Maris szívében is el voltak hintva a kételkedés konkoly szemei. A leány, aki mélysége, igaz szerelemmel szerette Bence Pistát, nem adott még teljes hitelt a ragalomnak. Demjennét azonban, aki szívében viselte a leánya jövődi boldogságát, megtévesztette a konkoly szavú szomszédasszony beszéde.

A kézfogó elmaradt. Elérkezett azonban október elseje, amikor Bence Pistának be kellett vonulnia.

Pista már tudta a Demjenné elhidegülésének okát. De azt is tudta, hogy a Maris érzelmei nem változtak. Nem akart terhére lenni Demjennének: tehát el sem ment hozzájuk. Maristól azonban elbucszott.

Gyönyörű őszi alkonyat volt, amikor Pista és Maris bucsuzásra találkoztak a Tiszaparton.

A nyugati szemhatárról olyan tüzesen szórta vissza az aláhanyatló nap bucsusugarait, mintha utolsó, éltető csókját akarta volna rálehelni a hervadozó tájra. A fákultás és nádas között könnyű szellő bujdosott. Egy-egy fonnyadt levéllel, vagy száraz avarral játszva... Zsongó hajjait ütemes csobogással csapkodta a partszélhez a szöke Tisza.

Demjén Maris és Bence Pista azonban mindezt észre sem vették. Ők nem a természet, hanem a saját boldogságuk őszre hanyatlását látták. Lassan, egymáshoz simulva haladtak a part szélén. Néha megálltak. Ilyenkor a tekintetük némán, harszan, bensőségileg egymásba kapcsolódott...

[Folytatjuk.]

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből 2000 dert minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozó dásná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Legszebb fiu- és leány ruhák a Párizsi Divat Aruházban kaphatók.

Fajtiszta Fox-Terrier ebek (Sima szőrűek) patkány és róka irtóra kitűnők. Kaphatók és előjegyzéseket elfogad „Hortobágy” kennel Debreczen, II. j. Homokkert 180 sz.

Remek nyaralóhely. Parkirozott erdő mellett 1600 négyszögöl termő szőlővel, Bocskai kerti állomástól 2 percnyire. Debreczen-től naponta ötször vasut. Előnyös feltételekkel eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Compfele, Sima egyedül csakis Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Divatos női- és leány kalapok 3 koronától fejebb kaphatók a Párizsi Divat Aruházban.

1 kg törm. csokoládé 90 kr. Egy doboz Linoleum 65 kr. Jégbehűtött aludt tej állandóan kapható Merkl Ferencnél Fűvész kert-u. 14. Telefon 374.

Helyi képes levelezőlapok legújabb főlvételek 100 db 90 kr. Harmati Pál antiquariumában Fűvész kert-u. 14. Telefon 374. Írószerek nagy választékban.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetőek Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Kőkeret Gusztávné vizsgázott masscuse. Elvállal orvosi rendelésre hidegvizledörzsöléseket és masszírozást Darabos-utca 58.

Új részletüzlet Csapó-u. 22. megnyit és ajánl vászon, kanavász, kész férfi ruha, szövet és mosó árukat stb. nagy választékban a legolcsóbb árak mellett.

Egy utczai butorozott szoba Egyháztér 13. szám alatt azonnal bérbe kiadó

A Homokkertben az 53. számú ház jó termő szőlővel kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Mester u. 7. sz. alatt levő utcza lakás azonnal olcsó árban átadható.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órasznál Debreczen, Piacz-u. 42.

Egy kiválóan alkalmas hónapos lakás: 1, esetleg 2 szoba, kert használatával 20-25 forintért f. hó 15-étől kiadó Miklós-utca 1. sz. alatt.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Kereskedelmi akadémiát sikeresen végzett, 2 évi praktikalal bíró szolid fiatal ember azonnali belépésre állást keres. Német nyelvben is jartas. Czim a kiadóhivatalban.

Felvágatlan ujságpapír kapható a kiadóhivatalban.

47 hold teketeföld tanyával, Homokkert mellett hat holdas hizláló és negyedfél hold onodói föld eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kitűnő hangu szalon pedál czimbalom (fekete) jutányos áron eladó. Széchenyi-u. 8. szám alatt kereszt épület.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

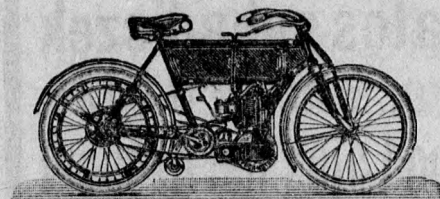
900 négyszögöl szőlő Csapó kert II-ik járásban hazahelyeknek felosztva is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A technika legkiválóbb alkotásai a motor és kerékpár ipar terén

csakis

ROSENBERG és HAMMER

kerékpár és varrógép-műhelyben **(Piacz-utca 2. sz.)** található.

Dusan felszerelt kerékpár és alkatrészek legelőnyösebb bevásárlási forrása.

Motorkerékpárok kedvező fizetési feltételek mellett.

ÁRON MIKSA

Dreher Antal kőbányai serfőzdéjének vezérképviselője Debreczen és vidékére.

Van szerencsém tisztelt vevőimmel és a fogyasztó közönséggel tudatni, hogy söröspalackjaim teljesen légmentes elzárására sikerült a „The General Bottle Seal Syndicat Limited” London-i cég szabadalmát a helybeli piac részére kizárólagos használatlall megajernem.

Az üveg keresztme tszete.

A „Seal” (pecsét) légmentes elzárás előnyei:

1. A legnagyobb tisztaság, mert a parafadugó mozzatja nem jnthat a sörbe.
2. Az üveg szájának teljesen légmentes és nagy feszítő [ca. 2-3 légnyomás] elleni elzárása, ami a sörben levő szénsav elillanását teljesen lehetetlenné tévén, a sör hosszabb időn át sem veszti el kellemes üdítő ízét.
3. A legnagyobb biztonság hamisítás ellen, mert az üveg elzárása csupán az ezen célra szerkesztett géppel eszközölhető.
4. Daczára a légmentes elzárásnak, a palack egy szeggel is a legkönnyebben felbontható.
5. Tetszetős külső, könnyű kezelés.

A Seal-dugóval elzárt üveg.

Midőn még a fogyasztó közönség szives figyelmét felhívom arra, hogy akár a fent említett rendszerű elzárással, akár a közönséges czégbőregetéses parafadugóval ellátott üvegekben valódi „Dreher”-féle serfőzvény csupán az itt látható védj gyes czimkével kapható.

Magamat a nagyérdemű vevőközönség szives pártfogásába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Aron Miksa.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilik április hó 30-án.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob. összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat továbbá sápkór, máj lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr Möricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, jó vendéglő (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletem alatt állanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: **Hosszupályi**, Debreczen-N.-Létai vonalon. Posta és táv-irda állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

FRANK ZSIGMOND
a Konyári Sóstó fürdő kezelője.